

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΤΟΥ Κ. ΗΛΙΑ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

ΠΩΣ ΠΡΩΤΟΔΙΑΒΑΣΑ ΤΗΝ "ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ,"

(Άπο τὰ παιδικοφιλολεγικά «Απερνημενέματά» μου)

Ο μυθιστόρημα «Ο Κυνηγός» ή «Η Κουλάς του Χρυσού» τού Γαλλού μετέφραστου Γαβριήλ Φερρύ, τού τὸ δημοσίευσε τὸ «Μπουκέτο», μὲ ἑπιπέσει θυμησις καὶ θυμησις! Μοῦ ξαναφέρνει ἐμπρός μου ὁλόκλιτον κάποιο μέρος τῆς παιδιότητός μου καὶ πὺ πρωτοδιάβασα τὸ μυθιστόρημα αὐτό, κ' ἀκόμη ἄλλα καθεστὰς, πὺ τὰ δημοιργῶσε μέσα στο πέρασμα τού καιροῦ ἡ ἀγάπη μου στὸν «Κυνηγός». Ὅλα αὐτὰ τὰ καθεστὰς θὰ τὰ ἱστορήσω τώρα ἐδῶ δίχως ν' ἀλλάξω τίποτε ἀπὸ τὴν ἀλήθειά τους. Ἴσως νὰ μὴν ἀξίαν τὸν κόπο νὰ δημοσιευθῶσι. Μὰ σὲ τοῦτο φταίει ἡ Διεύθυνσις τού «Μπουκέτου», πὺ δταν τὰ ἀκούσε νὰ τὰ λέω σὲ κάποια συνομιλία μας ἐπάνω στὸ μυθιστόρημα αὐτό, πὺ ζήτησε νὰ τὰ γράψω.

Τὸ ἔχω γράψει κ' ἄλλοι, ὅτι ἀπὸ πῶρος εἶχα τὴ μανία νὰ διαβάω ὅρο μορούσα περυσότερο καὶ βιβλία λογιῶ—λογιῶ. Παιδιάτικο διάβασμα, χωρὶς καμμιά σειρά καὶ τάξι, πὺ ἱκανοποιούσε ὁμως κάποιο ἄληθινὸ πάθος μου. Στὸ σπῖτι μου μ' ἔλεγαν διβλίο φά-

γο. Κ' ἔτσι διαβάσα ὅτι μὺ ἔφευτε στὰ χέρια. Βιβλία ἱστορικά, μυθιστορήματα, φιλολογικά, ποιήματα, περιοδικά. Ἄλλα τὰ καταλάβαινα κ' ἄλλα βέβαια δὲν τὰ ἔνοιωθα τί λένε. Μαζὺ μὲ τούς «Αθλοῦς τού Ροζαμβόλ» ἄξαφνα ἡ μὲ κάποιο ροῦσικο μυθιστόρημα, πὺ εἶχε τίτλο «Η ἐκ πάγου οἰκία», στὴν ἑλληνική μετὰφρασί του, διαβάσα τὴν «Περιοδεία τῆς Γῆς» τού Ἀραγκό, τὸ «Πόθεν ἡ κοινὴ λέξις τραγουδᾷ» τού Σ. Ζαμπέλιου. Καὶ μαζὺ μὲ τὴν «Μαλθίνα» τῆς κυρίας Κοττέν ἡ τὴν «Κοριννα» τῆς Στάελ ἡ τὴν «Ἡρώιδα τῆς Ἀληγικῆς Ἐπιναστώσεως» τού Στ. Σένου, διαβάσα τὴν «Κινρὰ Φλοσσιντ» τού Α. Βαλαωριτῆ, τὰ φυλλάδια τού Ροῖδη καὶ τού Α. Βιλάου, ἐπάνω στὴ συζήτησι τους γιὰ τὴ νεοελληνική ποιησι κτλ. Διαβάματα, ὅτως εἶπα, χωρὶς σειρά καὶ τάξι, μὰ πὺ δὲ μὲ ζήμωσαν καθόλου.

Ἦμωνα δεκατριῶν χρονῶν δταν πῆγαινα σπὴ β' τάξι τού Γυμνασίου (1887) στὴν Πάτρα. Μαζὺ μὲ τὰ βιβλία τού σχολείου, διαβάσα καὶ ἄλλα πὺ πολὺ μυθιστορήματα. Εἰμῶστε μιά παρὰ ἀπὸ τέσσερα παιδιά, πὺ φροντίζαμε πάντα νὰ το διαβάσουμε κ' οἱ τέσσερες. Μιά μῆρα, ἐνῶ πῆγαινα σχολεῖο, στὸ Α' Γυμνάσιο, μῆτρα σ' ἓνα βιβλιοπωλεῖο, τὸ Ντοῦκουρη, πὺ πούλιωσε καὶ «εργαζικὴ ἔντρ», γιὰ ν' ἀγοράσω ἓνα μολύβι. Ἐπειδὴ ἦταν ἀκόμη νωρὶς γιὰ τὸ σχολεῖο, ἄρχισα καὶ κῆταξα τὰ βιβλία πὺ εἶχε στὴ σειρά στὰ ράφια τους. Ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ μάτι μου ἔπεσε στὸν τίτλο ἑνὸς βιβλίου, πὺ πρώτη μου φορὰ τὸν ἔβλεπα: «Ο Κυνηγός» ἡ «Η Κουλάς τού Χρυσού». Σάν νὰ μὺ τὸ ἔλεγε κάτι ἀπὸ μέσα μου, πὺς θὰ μὺ ἄρεσε τὸ βιβλίο αὐτό, τὸ ἔβγαλα ἀπὸ τὴ θέσι του κ' ἄρχισα νὰ τὸ φυλλομετρῶ. Ἐβλεπα κάποια παράξενα ὀνόματα: Βουαροζῆς, Πέτες ὁ Ὑπηνιός, Μαῦρον Πτηνόν, Φλογερά Ἀκτίς, Ἀετός τῶν Χιονοδῶν Ὁρέων κ' ἄλλα, λευκοῦς κ' ἐρυθροδέρμους Ἰνδοῦς. Κόσμοι ἄγνωστοι γιὰ μένα. Μυριάζομωνα, πὺς κάτι καινούργιο ὑπάρχει στὸ μυθιστόρημα αὐτό, κάτι πὺ ξεχώριζε πολὺ ἀπὸ ὅτι εἶχα διαβάσει ὄς τότε. Τὸ φυλλομετρήμα ἄρχισε νὰ γίνεται διάβασμα. Ἐκεῖ ὀρθός, διαβάσα γλήγορα—γλήγορα 4—5 σελίδες στὴ μέση. Ἐνθουσιασμένος. Ρωτῶ τὸ διβλιοπώλη, τὸν καιμένο τὸν Ντοῦκουρη:

— Πόσο τὸ δίνεις αὐτό;
— Ο Ντοῦκουρης ἔπεισε στὸ χέρι του τούς πέντε μικρούς τόνους (ἔπειδὴ τὸ βιβλίο ἦταν τυπωμένο σὲ τομῆδια), τὸ κῆταξε καὶ μὺ λέει:
— Αὐτὸ ἔχει ἔξη φράγκα. Εἶνε σπάνιο βιβλίο. Μὰ ἐσὺ ὄσως ἓνα πεντόφραγκο καὶ πάρ' το.
Ἐνα πεντόφραγκο! Παιδί τότε ὄφρανο κ' ὄχι πλούσιο, δὲν εἶχα βάλει στὴν τσέπη μου περισσότερο ἀπὸ ἓνα ἀσημένιο ὄφραγκο. Ἐνα πεντόφραγκο! (Ἀηλιδὴ σάν νὰ εἰποῦμε σήμερα διακόσιες δραχμῆς). Καὶ πὺ νὰ τὸ βρῶ! Κάτι σάν λῦτη γέμισε τὴν ψυχὴ μου, ἐπειδὴ ἔβλεπα, πὺς θὰ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀγοράσω τὸ μυθιστόρημα ἐκεῖνο, πὺ, χωρὶς νὰ τὸ ἔχω διαβάσει, καταλάβαινα, ὅτι θὰ μὲ γοήτευε.

Ὅταν ὀρέθηκα μὲ τὴν παρὰ μου, τούς εἶπα τὴν ἀνακάλυψί μου. Κανένας ὁμως κ' ἀπὸ αὐτούς δὲν ἤξερε τὸ μυθιστόρημα «Ο Κυνηγός» ἡ «Η Κουλάς τού Χρυσού». Μὰ καὶ κανένας δὲν μπορούσε νὰ διαθέσι ἓνα πεντόφραγκο γιὰ νὰ τὸ ἀγοράσι.

Θὰ εἶχε περάσει κανένας μῆνας, δταν κάποια μῆρα κουνένταζο μ' ἓνα σημαθητὴ μου γιὰ μυθιστορήματα. Αὐτός δὲν τὰ παραδίδε, μὰ ἤξερε μερικά. Τότε τὸ εἶπα ἄν ἔξηρῃ καὶ τὴν «Κουλάδα τού Χρυσού».

- Δὲν τὴν ἔχω διαβάσει, μὰ τὴν ἔχει ὁ θεῖος μου, πὺ μένω τὸ ἄσπῖτι.
- Τὴν ἔχει! Δὲ μὺ τὴν δίνεις κ' ἐμένα νὰ τὴν διαβάσω;
- Καὶ πὺ κοτάω νὰ το πειράξω τὰ διβλία του.
- Ζήτησέ του τὴν! Παρατάλεσε τον νὰ μὺ τὴν δώσι.
- Δὲ δίνει αὐτός διβλία. Μὴν ἐπιμένεις.
- Κρῖμα! μῆθῖοια.

Ὁ σημαθητὴς μου κατάλαβε ἀπὸ τὸ ἔφος μου πόσο λυπηθῆκα μὲ τὴν ἀρνησί του. Ἦτανε καλόκαρδο παιδί καὶ ἤθελε νὰ μ' εὐχαριστήσι. Σὲ λίγο μὺ λέει:

- Ἐρεῖς; Ὁ θεῖος μου κάθε Σάββατο πρὸ φεύγει καὶ πῆγαινει σ' ἓνα χωριό, ὅπου ἔχει χτήματα. Καὶ ξαναγυρῶσι τὴ Δευτέρα τὸ μεσημέρι. Μτορεῖς, ἀμα σὺ φέρω τὴν «Κουλάδα τού Χρυσού» τὸ Σάββατο τὸ πρὸι νὰ τὴν διαβάσις ἴσασι τὴ Δευτέρα τὸ πρὸι, γιὰ νὰ τὴν ξαναβάλω στὴ θέσι της, πρὸτου γυρῶσι ὁ θεῖος μου;
- Μπορῶ, λέει! Τὴν Κυριακὴ τὸ βράδυ νὰ σοῦ τὴν δώσω πίσω.
- Ἐμεινάμε συμφωνοῖ. Περίμενα ἀνυπόμονα τὸ Σάββατο. Ὁ σημαθητὴς μου κράτησε τὸ λόγο του. Μοῦ ἔφερε στὸ σχολεῖο τὴν «Κουλάδα».

— Νά τη! μὺ λέει. Μὰ κῆταξε νὰ τὴν φέρῃς τὴ Δευτέρα τὸ πρὸι γιὰ νὰ μὴν τὴν ἰδῇ ὁ θεῖος μου, πὺς λείπει ἀπὸ τὴ θέσι της καὶ μὺ τίς βρέξει!

— Ἐνοῖα σου! Θὰ τὴν φέρω.

Ἄμα σχολάσαμε τὸ μεσημέρι, τρώθηκα ὀλόσινα γιὰ τὸ σπῖτι μου. Ἐφαγα γλήγορα—γλήγορα κ' ἀμέσως οἰχτήκα στὸ διάβασμα τῆς «Κουλάδος». Ἦρθε ἡ νύχτα κ' ἐγὼ διαβάσα. Δὲ σηκονόμωνα μῆτε γιὰ νὰ φάω. Ἴσως καὶ νὰ μὴν κοιμόμωνα, ἄν δὲν ἔρχόταν ἡ καιμένη ἡ μητέρα μου νὰ μὺ κλείσι τὸ βιβλίο καὶ νὰ μὲ ἀναγκάσι νὰ κοιμηθῶ ὕστερ' ἀπὸ τίς δυὸ τὰ μεσάνυχτα. Τὴν Κυριακὴ ἔπιπνησα πρὸι—πρὸι κ' ἀμέσως ἄρχισα νὰ διαβάω τὸ μυθιστόρημα, πὺ ὄσο προχωρούσε στὴ διήγησι τόσο καὶ μ' ἄρεσε. Δὲ σήκωσα καθόλου κεφάλι διη τὴν ἡμέρα: σιμωμένους πάνω στὸ βιβλίο δὲ διαβάσα, ἔτρωγα, μπορῶ νὰ εἶπῶ, τίς σελίδες του, πὺ δὲν ἦταν καθόλου λίγες. Ἀπάνω ἀπὸ ὄχτασῶρες. Τὸ βράδυ τὸ εἶχα ἀποδιαβάσει. Κ' ὕστερα ἔπασα νὰ μελετήσω τὰ μαθημάτα μου τῆς Δευτέρας.

Τὴ Δευτέρα τὸ πρὸι ἔπιπα στὸ σχολεῖο κρατώντας μαζὺ μὲ τὰ βιβλία μου καὶ τὴν «Κουλάδα». Τὴν ἔδωκα στὸν ὑποχρεωτικὸ σημαθητὴ μου μαζὺ μὲ τίς ἀμέτρητες εὐχαριστιες μου.

- Τὴν διαβάσεσι; μὲ ρώτησε.
- Καὶ βέβαια τὴν διαβάσα.
- Ὅλη;
- Ὅλη!
- Μωρὸ τί εἶ! ἐσὺ! Ἐγὼ δὲ θὰ διαβάσα μῆτε πῆντα φυλλά.

***

Διηγήθηκα στὴν παρὰ μου, πὺ μὲ εἶχε χάσει τὴν Κυριακὴ, πὺς διαβάσα τὴν «Κουλάδα» καὶ πόσο ὄμορφη μὺ φάνηκε.

- Πρέπει νὰ τὴ βροῦμε κ' ἐμεις νὰ τὴν διαβάσουμε, εἶπε κάποιος.
- Ἄμα μᾶς περισσέμωνε λεπτὰ, νὰ τὴν ἀγοράσουμε...

Περνοῦσε ὁ καιρὸς καὶ τὴν «Κουλάδα» δὲν τὴν ἔχνοῦσα. Ἦθελα νὰ τὴν ξαναδιαβάσα. Πίστεινα, ὅτι ἐπειδὴ τὴν εἶχα διαβάσει γλήγορα—γλήγορα, δὲν τὴν εἶχα εὐχαριστήθει ὄσο ἄξιζε. Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά μὺ γεννήθηκεν ἡ ἐπιθυμία νὰ τὴν ἀποκτήσω καὶ νὰ τὴν ἔχω δική μου. Νὰ τὴν βλεπο ἀνάμεσα στ' ἄλλα βιβλία μου, πὺ ἔκαναν τὴ μικρὴ βιβλιοθήκη μου. Εἶχα αὐτὴ τὴν ἀδυναμία γιὰ μερικά βιβλία. Δὲ μὲ ἀκούσε νὰ τὰ διαβάσω, ἀλλὰ τὰ ἤθελα νὰ τὰ ἔχω καὶ δικά μου. Ποῦ ὄμως νὰ βρεθῇ τὸ πεντόφραγκο γιὰ ν' ἀγοράσω τὴν «Κουλάδα»;

Εἶχαν περάσει ἀρκετοὶ μῆνες ἀπὸ τότε πὺ διαβάσα τὸ μυθιστόρημα αὐτό. Ἐνα ἀπόγιομα, ἐνῶ γύριζα ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο, περπατώντας στὴ μέση τού δρόμου κ' εἶχα φτάσει ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Εὐαγγελιστρίας, βλεπο ἐμπρός μου... Ἐνα πεντόφραγκο!
ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.

